

SPIS TREŚCI

ŚLĄSK (opracował <i>Stanisław Michalkiewicz</i>)	5
Rozdział I. Przesłanki ekonomiczne rozwoju klasy robotniczej	5
1. Sytuacja polityczna	5
2. Główne czynniki rozwoju kapitalistycznej industrializacji kraju	7
3. Główne etapy i kierunki rozwoju przemysłu	13
4. Społeczne skutki industrializacji	22
5. Główne kierunki przemian kapitalistycznych w rolnictwie	25
Rozdział II. Oblicze społeczne klasy robotniczej	29
1. Źródła rekrutacji i mobilność proletariatu	29
2. Liczebność, struktura branżowa i rozmieszczenie klasy robotniczej	33
3. Struktura zatrudnienia według wielkości zakładów	46
4. Miejsce klasy robotniczej w strukturze społeczeństwa	49
5. Płeć i wiek	50
6. Status rodziny	53
7. Struktura narodowościowa klasy robotniczej	60
Rozdział III. Położenie klasy robotniczej	61
1. Ochrona pracy i ustawodawstwo socjalne	61
2. Warunki w miejscu pracy	72
3. Czas pracy	79
4. Płace	82
5. Koszty utrzymania	88
6. Warunki mieszkaniowe	95
7. Warunki zdrowotne i opieka lekarska	100
8. Położenie proletariatu rolnego	106
Rozdział IV. Poziom oświaty klasy robotniczej	110
1. Stan szkolnictwa podstawowego	110
2. Inne rodzaje szkolnictwa	113
Rozdział V. Aktywność społeczna i polityczna klasy robotniczej	116
1. Kształtowanie się ruchu klasy robotniczej w okresie Kulturkamfu i ustaw wyjątkowych	116

2. Ruch robotniczy po zniesieniu ustaw wyjątkowych	131
3. Ruch robotniczy w latach 1905-1907	140
4. Ruch robotniczy w latach 1908-1914	145
Rozdział VI. Klasa robotnicza w latach I wojny światowej	154
1. Liczebność i położenie robotników	154
2. Wystąpienia masowe i formy organizacji klasy robotniczej	157

WIELKOPOLSKA I POMORZE WSCHODNIE (opracował Kazimierz Wajda)	165
---	------------

Rozdział I. Przesłanki ekonomiczne rozwoju klasy robotniczej	168
1. Główne czynniki rozwoju przemysłowego	168
2. Etapy i kierunki rozwoju przemysłu	174
3. Główne kierunki przemian kapitalistycznych w rolnictwie	179

Rozdział II. Pochodzenie, liczebność, rozmieszczenie i struktura klasy robotniczej	181
1. Pochodzenie i źródła rekrutacji klasy robotniczej	181
2. Liczebność	186
3. Miejsce klasy robotniczej w strukturze ludności Wielkopolski i Pomorza Gdańskiego	198
4. Rozmieszczenie terytorialne	199
5. Struktura branżowa	201
6. Struktura zatrudnienia według wielkości zakładów przemysłowych	203
7. Zatrudnienie kobiet i małoletnich	205
8. Skład narodowy	210

Rozdział III. Położenie klasy robotniczej	216
1. Ochrona pracy i ustawodawstwo socjalne	216
2. Warunki w miejscu pracy	221
3. Czas pracy	222
4. Płace	225
5. Warunki mieszkaniowe	235
6. Warunki zdrowotne i opieka lekarska	239

Rozdział IV. Wykształcenie elementarne robotników	241
--	------------

Rozdział V. Ruch masowy i formy organizacyjne klasy robotniczej	245
1. Żywiłowe wystąpienia w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XIX w.	245
2. Początki zorganizowanego ruchu robotniczego do 1887 r.	246
3. Rozwój masowego ruchu robotniczego od 1888 r.	251

Rozdział VI. Klasa robotnicza w latach I wojny światowej	267
---	------------

GALICJA (opracowała Walentyna Najdus)	277
--	------------

Rozdział I. Ekonomiczne przesłanki rozwoju klasy robotniczej	277
---	------------

Rozdział II. Źródła rekrutacji, liczebność i struktura zatrudnienia proletariatu	297
1. Źródła rekrutacji i mobilność proletariatu	297
2. Liczebność	304
3. Rozmieszczenie terytorialne i struktura branżowa	313

4. Płeć, wiek i stan rodzinny robotników	322
5. Struktura narodowa	334
Rozdział III. Położenie klasy robotniczej	340
1. Sytuacja prawna	340
2. Czas pracy	348
3. Płace	351
4. Odżywianie i odzież	379
5. Warunki mieszkaniowe	385
6. Zdrowotność i bezpieczeństwo pracy	398
Rozdział IV. Oświata robotników	407
Rozdział V. Aktywność społeczna i polityczna klasy robotniczej	418
1. Od organizacji samopomocowych do pierwszego związku zawodowego. Lata siedemdziesiąte XIX w.	418
2. Od kółek socjalistycznych do partii	427
3. Masowy ruch robotniczy. Partia i organizacje zawodowe w latach 1890-1900	435
4. Wystąpienia robotnicze w latach 1905-1914	446
5. Zasięg wpływów organizacji robotniczych w środowisku proletariatu	471
Rozdział VI. Klasa robotnicza podczas I wojny światowej	479
1. Migracje ludności	479
2. Wpływ wojny na sytuację klasy robotniczej, strukturę i stan zatrudnienia	485
3. Sytuacja prawna galicyjskich robotników podczas I wojny światowej	492
4. Czas pracy i płace	495
5. Aktywność proletariatu. Strajki ekonomiczne i polityczne, rozruchy gło- dowe i manifestacje patriotyczne	498
ŚLĄSK CIESZYŃSKI (opracował Antoni Zajac)	511
Rozdział I. Przesłanki ekonomiczne rozwoju klasy robotniczej	511
1. Podział administracyjny Śląska Cieszyńskiego. Ludność	511
2. Rozwój kapitalizmu w rolnictwie	515
3. Rozwój przemysłu	516
4. Przechodzenie ekonomiki Śląska Cieszyńskiego w okres kapitalizmu monopolistycznego	522
5. Proces urbanizacji, rozwój gospodarki miejskiej	524
Rozdział II. Pochodzenie, liczebność i struktura zatrudnienia klasy robotniczej	527
1. Źródła rekrutacji klasy robotniczej	527
2. Liczebność	529
3. Struktura branżowa i terytorialna	531
4. Struktura zatrudnienia według wielkości zakładów	537
5. Zatrudnienie kobiet i małoletnich	539
6. Struktura narodowa	540
Rozdział III. Połączenie klasy robotniczej	542
1. Sytuacja prawna, ustawodawstwo socjalne, kasy brackie	542
2. Warunki w miejscu pracy, bezpieczeństwo pracy	543
3. Stan zdrowotny	548

4. Czas pracy	550
5. Place nominalne i ich wartość realna	553
6. Warunki mieszkaniowe	565
Rozdział IV. Wykształcenie elementarne	570
Rozdział V. Aktywność społeczna i polityczna proletariatu	572
1. Okres żywiołowych walk klasowych (lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte XIX w.)	572
2. Masowy ruch robotniczy, początki walk politycznych	574
3. Szczytowy okres aktywności ruchu robotniczego w latach 1901-1913	582
Rozdział VI. W latach I wojny światowej	595
1. Rozwój przemysłu	595
2. Liczebność klasy robotniczej i jej położenie	596
3. Walki klasowe proletariatu	600
 POLSKA EMIGRACJA ZAROBKOWA W NIEMCZECH (opracowała Krystyna Murzynowska)	 607
Rozdział I. Liczebność i struktura zatrudnienia polskiej emigracji robotniczej	609
1. Liczebność	609
2. Struktura zawodowa, zatrudnienie kobiet i małoletnich	617
3. Struktura demograficzna	629
Rozdział II. Położenie robotniczej emigracji polskiej	634
1. Place	634
2. Ustawodawstwo socjalne i warunki pracy	641
3. Warunki mieszkaniowe	648
Rozdział III. Udział robotników polskich w walkach klasowych i politycznych w Niemczech. Organizacje i partie polityczne wśród emigracji polskiej	654
Rozdział IV. W latach I wojny światowej	681
Rozdział V. Emigracja sezonowa	690
1. Organizacja i metody werbunku robotników sezonowych	692
2. Liczebność i rozmieszczenie sezonowych robotników rolnych z Królestwa Polskiego i Galicji	694
3. Warunki pracy i place	698
4. Próby zorganizowania opieki nad emigracją sezonową	703
5. Emigracja sezonowa w latach wojny	704
 KULTURA I OBYCZAJE ROBOTNIKÓW (opracował Władysław Lech Karwacki)	 707
Rozdział I. Rola literatury w kształtowaniu świadomości narodowej i społecznej	709
Rozdział II. Życie teatralne robotników	736

<i>Rozdział III. Rola filmu w oświatowej i kulturalnej edukacji proletariatu</i>	765
<i>Rozdział IV. Kultura rozrywki</i>	785
<i>Rozdział V. Społeczne i kulturowe funkcje piosenki i poezji</i>	812
<i>Rozdział VI. Kultura polityczna proletariatu</i>	847
<i>Spis ilustracji</i>	885
<i>Spis wykresów</i>	892